Zbiór Orzeczeń

WYROK SĄDU DO SPRAW SŁUŻBY PUBLICZNEJ UNII EUROPEJSKIEJ (druga izba)

z dnia 28 października 2010 r.*

Służba publiczna — Urzędnicy — Decyzja o zwolnieniu — Obowiązek staranności — Nienależyte wykonywanie obowiązków pracowniczych — Względy zdrowotne

W sprawie F-92/09

mającej za przedmiot skargę wniesioną na podstawie art. 236 WE i art. 152 EWEA,

U, były urzędnik Parlamentu Europejskiego, zamieszkały w Luksemburgu (Luksemburg), reprezentowany przez adwokatów F. Moyse'a oraz A. Salerno,

strona skarżąca,

przeciwko

Parlamentowi Europejskiemu, reprezentowanemu przez S. Seyr, K. Zejdovą oraz J.F. de Wachtera, działających w charakterze pełnomocników,

strona pozwana,

SĄD DO SPRAW SŁUŻBY PUBLICZNEJ (druga izba),

w składzie: H. Tagaras, prezes, S. Van Raepenbusch (sprawozdawca) i M.I. Rofes i Pujol, sędziowie,

sekretarz: R. Schiano, administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 8 lipca 2010 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 W skardze, która wpłynęła do sekretariatu Sądu w dniu 6 listopada 2009 r., strona skarżąca wniosła o stwierdzenie nieważności decyzji z dnia 6 lipca 2009 r., na podstawie której Parlament Europejski rozwiązał z nią stosunek pracy ze skutkiem na dzień 1 września 2009 r. (zwanej dalej „zaskarżoną decyzją") oraz zapłatę kwoty 15 000 EUR, z zastrzeżeniem możliwości zmiany, tytułem zadośćuczynienia za krzywdę, jakiej według niej doznała.

* Język postępowania: francuski.

Ramy prawne

2 Artykuł 9 ust. 6 Regulaminu pracowniczego urzędników Unii Europejskiej (zwanego dalej „regulaminem pracowniczym") stanowi:

„W odniesieniu do stosowania art. 51 należy zasięgać opinii Wspólnego Komitetu Doradczego ds. Braku Kwalifikacji Zawodowych".

3 Artykuł 24 regulaminu pracowniczego stanowi:

„[Unia] wspomag[a] każdego urzędnika, w szczególności w postępowaniach przeciwko osobom dopuszczającym się gróźb, zniewag, zniesławień lub ataków na osobę lub mienie, na jakie on lub członkowie jego rodziny są narażeni ze względu na zajmowane przez niego stanowisko lub pełnione obowiązki.

[Unia] solidarnie rekompensuj[e] urzędnikowi szkody poniesione przez niego w takich przypadkach, o ile urzędnik nie spowodował szkody umyślnie lub przez rażące niedbalstwo i nie był w stanie uzyskać odszkodowania od osoby, która szkodę wyrządziła".

4 Artykuł 51 regulaminu pracowniczego stanowi:

„1. Każda instytucja określa procedury ustalania, rozstrzygania oraz zaradzania przypadkom nienależytego wykonywania obowiązków we właściwym terminie i w odpowiedni sposób. Po wyczerpaniu tej procedury urzędnik, który w oparciu o kolejne sprawozdania okresowe określone w art. 43 nadal nienależycie wykonuje obowiązki, może zostać zwolniony, zdegradowany lub przeniesiony do niższej grupy funkcyjnej tego samego lub niższego stopnia zaszeregowania.

2. Wniosek o zwolnienie, degradację lub przeniesienie do niższej grupy funkcyjnej określa przyczyny, którymi jest ono podyktowane, i jest przekazywany zainteresowanemu urzędnikowi. Wniosek organu powołującego przekazuje się Wspólnemu Komitetowi Doradczemu określonemu w art. 9 ust. 6.

3. Urzędnik ma prawo do uzyskania pełnych akt osobowych oraz sporządzenia kopii wszystkich dokumentów dotyczących procedury. Urzędnik ma na przygotowanie obrony piętnaście dni od daty otrzymania wniosku. Urzędnika może wspomagać wybrana przez niego osoba. Urzędnik może przedłożyć uwagi na piśmie. Urzędnik jest wysłuchiwany przez Wspólny Komitet Doradczy. Urzędnik może również powołać świadków.

4. Przed Wspólnym Komitetem Doradczym instytucję reprezentuje urzędnik wyznaczony w tym celu przez organ powołujący. Urzędnik ten dysponuje tymi samymi prawami co urzędnik zainteresowany.

5. W świetle wniosku złożonego na mocy ust. 2 oraz wszelkich pisemnych lub ustnych oświadczeń złożonych przez danego urzędnika lub świadków Wspólny Komitet Doradczy wydaje większością głosów uzasadnioną opinię określającą środek, który uznaje za właściwy w świetle stanu faktycznego ustalonego na jego wniosek. Komitet przesyła opinię organowi powołującemu oraz zainteresowanemu urzędnikowi w terminie dwóch miesięcy od daty, w której skierowano do niego sprawę. Przewodniczący nie bierze udziału w głosowaniu w sprawie decyzji Wspólnego Komitetu Doradczego, z wyjątkiem spraw proceduralnych, w przypadku gdy głosowanie nie doprowadziło do rozstrzygnięcia [lub w razie równego rozkładu głosów].

Organ powołujący podejmuje decyzję w terminie dwóch miesięcy od otrzymania opinii Wspólnego Komitetu Doradczego, po wysłuchaniu urzędnika. Decyzja jest uzasadniana. W decyzji należy podać datę jej wejścia w życie.

6. Urzędnik zwolniony ze stanowiska z powodu nienależytego wykonywania obowiązków jest uprawniony do świadczenia z tytułu odwołania ze stanowiska równego miesięcznemu wynagrodzeniu podstawowemu urzędnika grupy zaszeregowania 1 stopnia pierwszego w okresie ustalonym w ust. 7. Urzędnik w tym samym okresie jest również uprawniony do otrzymywania dodatków rodzinnych przewidzianych w art. 67. Zgodnie z art. 1 załącznika VII dodatek na gospodarstwo domowe wylicza się w oparciu o podstawowe wynagrodzenie miesięczne urzędnika w grupie zaszeregowania 1.

Dodatku nie wypłaca się, jeżeli urzędnik składa rezygnację po rozpoczęciu procedury określonej w ust. 1–3 albo jeśli jest on uprawniony do natychmiastowej wypłaty pełnego świadczenia. Jeżeli na podstawie krajowego systemu zwalczania bezrobocia urzędnik jest uprawniony do otrzymywania zasiłku dla bezrobotnych, kwotę tego świadczenia należy odliczyć od powyższego dodatku.

7. Okres, w którym dokonuje się wypłat określonych w ust. 6, wynosi:

a) trzy miesiące, jeśli urzędnik zakończył krótszy niż pięcioletni okres pełnienia służby z datą, z którą podjęto decyzję o zwolnieniu,

b) sześć miesięcy, jeśli urzędnik zakończył przynajmniej pięcioletni okres pełnienia służby, ale okres ten wynosi mniej niż dziesięć lat,

c) dziewięć miesięcy, jeśli urzędnik zakończył przynajmniej dziesięcioletni okres pełnienia służby, ale nie przekroczył dwudziestu lat służby,

d) dwanaście miesięcy, jeśli urzędnik zakończył ponaddwudziestoletni okres pełnienia służby.

8. Urzędnicy zdegradowani lub przeniesieni do niższej grupy zaszeregowania wskutek nienależytego wykonywania obowiązków mogą po upływie sześciu lat ubiegać się o wykreślenie z ich akt osobowych wszelkich odniesień do tego środka.

9. Urzędnicy są uprawnieni do zwrotu kwalifikowanych kosztów poniesionych w toku procedury, w tym honorarium należnego obrońcy nienależącemu do instytucji, jeśli procedura przewidziana w niniejszym artykule nie zakończyła się decyzją o zwolnieniu, zdegradowaniu lub przeniesieniu urzędnika do niższej grupy zaszeregowania".

5 Artykuł 59 regulaminu pracowniczego stanowi:

„1. Urzędnikowi, który wykaże, iż jest niezdolny do wykonywania obowiązków z powodu choroby lub wypadku, przysługuje zwolnienie chorobowe.

[…]

4. Organ powołujący może skierować do komisji ds. inwalidztwa sprawę każdego urzędnika, który [łącznie] przebywał na zwolnieniu chorobowym dłużej niż 12 miesięcy w dowolnym okresie trzyletnim.

5. Urzędnik może zostać poproszony o wzięcie urlopu [skierowany z urzędu na zwolnienie chorobowe] po przeprowadzeniu badania lekarskiego przez lekarza zakładowego instytucji, o ile jego stan zdrowia tego wymaga lub jeśli członek jego rodziny z nim zamieszkujący cierpi na chorobę zakaźną.

[…]".

6 Artykuł 1 przepisów wewnętrznych dotyczących procedury usprawniającej stosowanej w ramach ustalania, rozstrzygania oraz zaradzania potencjalnymi przypadkom nienależytego wykonywania obowiązków przez urzędników, przyjętych przez Prezydium Parlamentu w dniu 3 lipca 2006 r. (zwanych dalej „przepisami wewnętrznymi"), stanowi:

„Celem procedury rozpatrywania przypadków nienależytego wykonywania obowiązków, ustanowionej w niniejszych przepisach wewnętrznych zgodnie z art. 51 ust. 1 regulaminu (zwanej dalej »procedurą usprawniającą«), jest zagwarantowanie, że każdy przypadek będzie rozpatrywany na wczesnym etapie w sposób systematyczny, aby pomóc danemu urzędnikowi w osiągnięciu poziomu jakości pracy wymaganego do realizacji zadań opisanych w sprawozdaniu z oceny zgodnie z opisem stanowiska i uniknąć stosowania wobec niego środków przewidzianych w art. 51 regulaminu (zwolnienie, degradacja lub przeniesienie do niższej grupy funkcyjnej tego samego lub niższego stopnia zaszeregowania)".

7 Artykuł 3 ust. 1 przepisów wewnętrznych przewiduje:

„Procedura usprawniająca jest stosowana równocześnie z procedurą oceny, o której mowa w ogólnych przepisach wykonawczych dotyczących oceny […] (zwanych dalej »DGE Rapnot«)".

8 Artykuł 7 przepisów wewnętrznych stanowi:

„1. Od momentu wykrycia sygnałów nienależytego wykonywania obowiązków pierwszy oceniający wzywa urzędnika i precyzuje przedmiot spotkania. W nocie wzywającej na spotkanie informuje urzędnika o jego prawach określonych w art. 14 niniejszych przepisów. Po spotkaniu pierwszy oceniający przesyła ostatniemu oceniającemu należycie uzasadnione pismo. Urzędnik otrzymuje kopię tego pisma.

2. Ostatni oceniający zwraca się w razie potrzeby do Dyrekcji ds. Strategii Zasobów Ludzkich w DG ds. Kadr z wnioskiem o wyznaczenie doradcy. Ostatni oceniający wzywa urzędnika na spotkanie. W spotkaniu uczestniczą również pierwszy oceniający i doradca.

3. Podczas spotkania ostatni oceniający określa powody stwierdzonych nieprawidłowości, postanawia ewentualnie o wszczęciu procedury usprawniającej i wyznacza urzędnikowi program wsparcia (zwany dalej »planem usprawniającym«). Ostatni oceniający informuje urzędnika o wszelkich konsekwencjach procedury usprawniającej.

[…]".

9 Artykuł 8 przepisów wewnętrznych przewiduje:

„1. Jeżeli podczas spotkania, o którym mowa w art. 7, ostatni oceniający stwierdzi, że sygnały zaobserwowane u urzędnika mogą być powodowane problemami zdrowotnymi lub jeżeli urzędnik poinformuje o trudnościach tego rodzaju, oceniający konsultuje się niezwłocznie z gabinetem lekarskim. W takim przypadku ewentualna decyzja o wszczęciu procedury usprawniającej i wyznaczenie planu usprawniającego zostają odroczone do czasu otrzymania odpowiedzi z gabinetu lekarskiego.

2. Gabinet lekarski przekazuje pisemną odpowiedź ostatniemu oceniającemu, zainteresowanemu urzędnikowi i doradcy, ściśle przestrzegając tajemnicy lekarskiej i poufności danych osobowych.

3. Jeżeli gabinet lekarski odpowie, że sytuacja urzędnika musi być rozstrzygana wyłącznie przy zastosowaniu postanowień regulaminu dotyczących stanu zdrowia urzędnika, ostatni oceniający nie może rozpocząć procedury usprawniającej. Informacja ta jest przekazywana urzędnikowi, pierwszemu oceniającemu i doradcy.

4. W przeciwnym przypadku ostatni oceniający ponownie wzywa urzędnika, pierwszego oceniającego i doradcę, aby wszcząć procedurę usprawniającą i wyznaczyć plan usprawniający.

5. Gabinet lekarski może później interweniować w dowolnym momencie, przesyłając ostatniemu oceniającemu i urzędnikowi pisemną ocenę stanu zdrowia urzędnika oraz wnioski, które z niej wypływają. Informacja ta jest przekazywana pierwszemu oceniającemu, doradcy i zainteresowanemu urzędnikowi. Na podstawie t[ych] wniosków ostatni oceniający może – w zależności od przypadku – podjąć decyzję o wszczęciu procedury usprawniającej lub zamknąć już rozpoczętą procedurę".

10 Artykuł 12 przepisów wewnętrznych stanowi:

„1. W lipcu sporządzane jest sprawozdanie śródokresowe, o którym mowa w art. 17 akapit drugi DGE Rapnot, po przeprowadzeniu spotkania dwóch oceniających z urzędnikiem w obecności doradcy. Sprawozdanie śródokresowe zostaje opatrzone datą i podpisane przez dwóch oceniających i urzędnika, który może ewentualnie dodać swoje uwagi. Doradca otrzymuje kopię sprawozdania.

2. Jeżeli w sprawozdaniu śródokresowym stwierdzono, że urzędnik należycie wykonuje swoje obowiązki, ostatni oceniający zamyka procedurę usprawniającą, a art. 13 poniżej nie ma zastosowania. W przeciwnym przypadku ostatni oceniający, po uzyskaniu opinii doradcy, potwierdza kontynuowanie procedury usprawniającej do końca roku referencyjnego. W obydwu przypadkach urzędnik otrzymuje pisemną notatkę informacyjną.

[…]".

Okoliczności faktyczne leżące u podstaw sporu

11 Strona skarżąca została zatrudniona jako urzędnik Parlamentu w dniu 1 maja 2005 r. w charakterze asystenta z grupą zaszeregowania C*1 (obecnie AST 1). Po upływie okresu próbnego, który trwał od dnia 1 maja 2005 r. do dnia 31 stycznia 2006 r., została powołana na urzędnika na czas nieokreślony w Dziale Planowania i Obsługi Zamówień Dyrekcji Generalnej ds. Tłumaczeń Pisemnych i Publikacji.

12 W sprawozdaniu z oceny za rok 2005 pierwszy oceniający strony skarżącej odnotował, iż jest ona cenionym nowym pracownikiem. W tym samym sprawozdaniu z oceny uznano ją za wartościowego pracownika.

13 W sprawozdaniu z oceny strony skarżącej za rok 2006 wprawdzie nadal uważano ją za wartościowego pracownika, zaznaczono jednak w szczególności, że powinna poprawić swoje umiejętności w zakresie komunikowania się, bowiem brak komunikacji jest czasami powodem problemów w relacjach międzyludzkich oraz że „mimo iż [jej] wydajność jest zadowalająca, to jednak [jej] chęć komunikowania się z członkami zespołu uległa osłabieniu".

14 W piśmie z dnia 10 lipca 2007 r. kierownik biura w Dziale Planowania i Obsługi Zamówień w DG ds. Tłumaczeń Pisemnych i Publikacji (zwany dalej „kierownikiem biura") zwrócił się do dyrektora generalnego tejże DG (zwanego dalej „dyrektorem generalnym") o „rozważenie możliwości wszczęcia procedury usprawniającej" w stosunku do strony skarżącej. W piśmie tym kierownik biura poinformował o spotkaniu ze stroną skarżącą, które przeprowadził w dniu 9 lipca 2007 r. na podstawie przepisów art. 7 ust. 1 przepisów wewnętrznych.

15 Kierownik biura skierował również do dyrektora generalnego pismo z dnia 8 sierpnia 2007 r., w którym poinformował w szczególności o nieprawidłowej obsłudze przez stronę skarżącą zamówień na tłumaczenia, o jej nieumiejętności komunikowania się z jej kolegami, nieusprawiedliwionych nieobecnościach, a także o jej niegrzecznym i nieprofesjonalnym zachowaniu. Ponadto w piśmie tym stwierdził:

„[Strona skarżąca] jest osobą z wyższym wykształceniem, która prawdopodobnie czuje się sfrustrowana tym, że musi wykonywać pracę asystenta. Odnoszę bardzo wyraźne wrażenie, że [strona skarżąca] traktuje pracę lekceważąco i uważa ją za niepotrzebną. Należy także zaznaczyć, iż jej wyniki w pracy oraz zachowanie zmieniły się radykalnie po powołaniu jej na urzędnika na czas nieokreślony".

16 Zgodnie z art. 7 ust. 2 przepisów wewnętrznych strona skarżąca w dniach 17 września i 20 września 2007 r. wzięła udział w dwóch spotkaniach. W wyniku tych rozmów w dniu 24 września 2007 r. została wszczęta procedura usprawniająca obejmująca plan usprawniający obowiązujący do dnia 31 grudnia 2007 r. W ramach tego postępowania kierownik biura był pierwszym oceniającym, a dyrektor generalny ostatnim oceniającym.

17 Po kolejnym spotkaniu ze stroną skarżącą, które miało miejsce w dniu 3 grudnia 2007 r., dyrektor generalny postanowił w piśmie z dnia 10 grudnia 2007 r. przedłużyć procedurę usprawniającą. W piśmie tym stwierdził jednak, że od czasu wszczęcia procedury usprawniającej nastąpił pewien postęp pod względem jakości wyników w pracy oraz zachowania strony skarżącej.

18 W sprawozdaniu z oceny za rok 2007 sporządzonym w marcu i kwietniu 2008 r. stwierdzono między innymi, iż pomimo wielu upomnień wyniki w pracy strony skarżącej bardzo pogorszyły się w ciągu roku 2007. Ponadto w tym sprawozdaniu nie uznano już strony skarżącej za wartościowego pracownika.

19 Na podstawie art. 12 przepisów wewnętrznych w lipcu 2008 r. sporządzone zostało sprawozdanie śródokresowe. W tym sprawozdaniu, obejmującym okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca 2008 r., stwierdzono w szczególności, iż zachowanie strony skarżącej w stosunku do pracowników innych jednostek organizacyjnych oraz kolegów, z którymi ma kontakt, częściowo się poprawiło. Wprawdzie nie postawiono wniosku o nienależytym wykonywaniu obowiązków pracowniczych, zaznaczono jednak, iż stwierdzoną poprawę powinien potwierdzić wyraźny i długotrwały postęp pod względem ogólnych wyników pracy.

20 Pismem z dnia 9 lipca 2008 r. kierownik biura poinformował stronę skarżącą, że procedura usprawniająca będzie trwała aż do końca 2008 r.

21 W dniu 12 sierpnia 2008 r. poproszono skarżącą o zgłoszenie się w dniu 14 sierpnia 2008 r. do służby medycznej.

22 W dniu 4 września 2008 r. asystentka socjalna Parlamentu udała się do miejsca pracy strony skarżącej na wniosek pracownika kadr DG ds. Tłumaczeń Pisemnych i Publikacji, który zaniepokoił się tym, że strona skarżąca nie odpowiedziała na prośbę o zgłoszenie się do służby medycznej, o której mowa w poprzednim punkcie. Według asystentki socjalnej strona skarżąca oświadczyła jej w trakcie tego spotkania, że jej zwierzchnicy nie muszą się o nią „martwić".

23 W dniu 13 października 2008 r., w ramach procedury usprawniającej, w trakcie spotkania, które odbyło się w obecności kierownika biura, zaproponowano stronie skarżącej przeniesienie do działu X w DG ds. Tłumaczeń Pisemnych i Publikacji. Ponieważ strona skarżąca przyjęła propozycję, przeniesiono ją do tego działu w październiku 2008 r. W trakcie wyżej wspomnianego spotkania postanowiono, że ze względu na urlop wypoczynkowy strony skarżącej w grudniu 2008 r., spotkanie końcowe w sprawie procedury usprawniającej zostanie przesunięte na dzień 26 listopada 2008 r.

24 W dniu 19 listopada 2008 r. kierownik biura oraz dyrektor generalny otrzymali pismo skierowane przez jednego z administratorów z działu X, do którego załączone było sprawozdanie z zebrania, które odbyło się w dniu 5 listopada 2008 r. z udziałem tego administratora oraz kierownika tego działu, poświęconego sprawie integracji strony skarżącej w zespole tego działu. W sprawozdaniu tym stwierdzono w szczególności, iż strona skarżąca wykazuje dobrą wolę, lecz ma problemy z komunikowaniem się ze swoimi kolegami, że ze względu na swoje zachowanie jest w tym zespole odizolowana, a kierownik działu obawia się, że takie zachowanie może w dłuższym czasie pogorszyć atmosferę w całym zespole. Zaznaczono również, iż podjęto wszelkie wysiłki w celu zaoferowania stronie skarżącej – w razie potrzeby – wsparcia psychologicznego ze strony lekarza lub pracownika socjalnego, ale strona skarżąca zaprzeczała, jakoby miała problemy, i odrzucała wszelką pomoc.

25 W dniu 20 listopada 2008 r. strona skarżąca zgłosiła się tym razem na wezwanie lekarza zakładowego Parlamentu i została przez niego przyjęta częściowo w obecności asystentki socjalnej Parlamentu.

26 W trakcie spotkania wspomnianego w pkt 23 niniejszego wyroku strona skarżąca została poinformowana, iż jej wyniki w pracy w dziale X nie zostały uznane za zadowalające oraz że źródłem jej trudności jest najprawdopodobniej jej własne zachowanie. Kierownik biura powiedział także stronie skarżącej, że zaproponuje organowi powołującemu , żeby ją zwolnić.

27 Na podstawie art. 13 przepisów wewnętrznych w dniu 18 grudnia 2008 r. zostało sporządzone specjalne sprawozdanie. W sprawozdaniu tym stwierdzono w szczególności, że okoliczność, iż praca oraz zachowanie strony skarżącej nie uległy poprawie w dziale X, wskazuje, że napotykane przez nią trudności wynikają wyłącznie z jej własnego zachowania, a nie z zachowania jej kolegów lub z faktu, że pracuje w środowisku wielokulturowym. W ramach konkluzji kierownik biura oraz kierownik sekcji obsługi zamówień zaproponowali organowi powołującemu zwolnienie strony skarżącej ze względu na utrzymujący się brak umiejętności w zakresie komunikacji, rozwiązywania konfliktów oraz brak chęci zrozumienia i wykonywania poleceń, a także ponoszenia odpowiedzialności za własne czyny.

28 W sprawozdaniu z oceny za rok 2008, sporządzonym w lutym 2009 r., wymieniono te same problemy, o których była mowa we wnioskach specjalnego sprawozdania sporządzonego w dniu 18 grudnia 2008 r.

29 Wówczas to zwrócono się do Wspólnego Komitetu Doradczego ds. Braku Kwalifikacji Zawodowych (zwanego dalej „komitetem") o zaopiniowanie wniosku o zwolnienie strony skarżącej.

30 W opinii wydanej jednogłośnie w dniu 14 maja 2009 r. (zwanej dalej „opinią komitetu") komitet stwierdził nie tylko, że niektóre osoby, które pracowały ze stroną skarżącą, poinformowały go, iż mają wątpliwości co do stanu jej zdrowia psychicznego, lecz także że sam komitet słuchając strony skarżącej, odniósł wyraźne wrażenie, iż znajduje się ona w niestabilnym lub zaburzonym stanie psychicznym.

31 Komitet zaznaczył również, iż przeprowadzone przez niego przesłuchania wykazały, że przełożeni strony skarżącej są zgodni w swoich opiniach w kwestii, iż krótko po powołaniu na urzędnika na czas nieokreślony zaczęła ona przejawiać nietypowe zachowania, przy czym jej zachowanie obejmowało między innymi okresowe występowanie postawy antyspołecznej w stosunku do kolegów, odmawianie wykonywania zadań należących do jej obowiązków bez wyraźnego uzasadnienia lub z dziwacznych powodów czy wreszcie niestosowne wybuchy śmiechu. Co więcej, podczas prac komitetu okazało się, iż w sierpniu 2008 r. DG ds. Tłumaczeń Pisemnych i Publikacji skontaktowała się ze służbą medyczną Parlamentu, która zaproponowała stronie skarżącej wizytę w celu ponownego zbadania „oznak ewentualnej depresji", które stwierdziła już w grudniu 2006 r., ale strona skarżąca nie odpowiedziała na zaproszenie; DG ds. Tłumaczeń Pisemnych i Publikacji poprosiła wówczas o interwencję służbę socjalną Parlamentu, która z kolei spotkała się z odmową strony skarżącej.

32 W opinii komitetu zawarty jest wniosek, iż strona skarżąca nie jest w stanie wykonywać w sposób zadowalający zadań służbowych, które należą do jej obowiązków, ani pracować w środowisku wielokulturowym, takim jakie występuje w Parlamencie. Komitet stwierdził również, że administracja powinna zbadać, czy nienależyte wykonywanie obowiązków pracowniczych przez stronę skarżącą nie wynika z przyczyn zdrowotnych. Na koniec poparł wniosek o zwolnienie, pod warunkiem że zostanie wykazane, iż nienależyte wykonywanie obowiązków pracowniczych przez stronę skarżącą nie może wynikać z przyczyn zdrowotnych lub jeśli strona skarżąca odmówi poddania się badaniom lekarskim niezbędnym do wykluczenia zdrowotnej przyczyny jej problemów zawodowych.

33 Strona skarżąca, po przedstawieniu administracji swojego stanowiska w dniu 25 czerwca 2009 r., została zwolniona z pracy na podstawie zaskarżonej decyzji, którą jej doręczono w dniu 7 lipca 2009 r.

34 W dniu 7 sierpnia 2009 r. lekarz zakładowy Parlamentu w Luksemburgu zwrócił się do lekarza specjalisty w dziedzinie psychiatrii o zbadanie strony skarżącej. Psychiatra w swojej opinii przekazanej pismem z dnia 18 sierpnia 2009 r. przedstawił rozpoznanie „zaburzenia osobowości typu chwiejnego", poprzedzone następującym opisem:

„Badanie psychiatryczne nie wykazuje oznak splątania: [strona skarżąca] dobrze orientuje się w czasie i przestrzeni. Brak symptomów czysto psychotycznych. [Strona skarżąca] nie wyraża myśli samobójczych. W trakcie spotkania zauważyłem niezbyt silne myśli prześladowcze. Ma poczucie, że została skrzywdzona oraz wrażenie, że jest nielubiana [,] że koledzy [jej] nie rozumieją oraz że nikt nie bierze pod uwagę jej odmienności kulturowej. [Strona skarżąca] opisała konfliktowe stosunki ze swoimi zwierzchnikami, którzy podawali w wątpliwość jej kwalifikacje do wykonywania jej pracy. W tym opisie zwraca uwagę, iż [strona skarżąca] ma skłonności do interpretowania wydarzeń w sposób paranoiczny. Można wysunąć hipotezę o zaburzeniu osobowości typu chwiejnego".

35 Opinię lekarską z dnia 18 sierpnia 2009 r. przekazano do wiadomości stronie skarżącej, która w piśmie z dnia 26 sierpnia 2009 r. sporządzonym przez jej prawników zażądała od organu powołującego w szczególności na podstawie tej opinii zawieszenia wykonania zaskarżonej decyzji do czasu wykonania dodatkowych badań lekarskich. Wniosek ten został oddalony decyzją organu powołującego z dnia 2 września 2009 r.

36 W dniu 1 października 2009 r. strona skarżąca wniosła zażalenie na zaskarżoną decyzję na podstawie art. 90 ust. 2 regulaminu pracowniczego.

Przebieg postępowania i żądania stron

37 We wniosku o zastosowanie środka tymczasowego złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 6 listopada 2009 r., zarejestrowanym pod numerem F-92/09 R, strona skarżąca zażądała, po pierwsze, zawieszenia wykonania zaskarżonej decyzji, a po drugie, zarządzenia środków tymczasowych.

38 Pismem z dnia 19 listopada 2009 r. sekretariat poinformował strony, że Sąd postanowił uwzględnić wniosek o zachowanie anonimowości strony skarżącej.

39 Postanowieniem z dnia 18 grudnia 2009 r. w sprawie F-92/09 R U przeciwko Parlamentowi, Zb.Orz.SP s. I-A-1-511, II-A-1-2771 Prezes Sądu zarządził zawieszenie wykonania zaskarżonej decyzji do czasu wydania przez Sąd orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie.

40 Uwzględniając odwołanie wniesione przez Parlament, prezes Sądu Unii Europejskiej postanowieniem z dnia 27 kwietnia 2010 r. w sprawie T-103/10 P(R) Parlament przeciwko U uchylił wyżej wymienione postanowienie Prezesa Sądu na takiej podstawie, że niesłusznie uznał on, iż w rozpoznawanej sprawie została spełniona przesłanka pilności, i jednocześnie sam rozstrzygając sprawę, oddalił wniosek o zastosowanie środków tymczasowych.

41 Zgodnie z art. 91 ust. 4 regulaminu pracowniczego postępowanie w sprawie głównej zostało zawieszone do czasu wydania decyzji z dnia 5 lutego 2010 r., doręczonej tego samego dnia, w której organ powołujący oddalił zażalenie.

42 Strona skarżąca wnosi do Sądu o:

— stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji;

— zasądzenie od Parlamentu zadośćuczynienia za krzywdę, oszacowanego na kwotę 15 000 EUR, z zastrzeżeniem możliwości zmiany;

— obciążenie Parlamentu kosztami postępowania.

43 Parlament wnosi do Sądu o:

— oddalenie skargi jako bezzasadnej;

— obciążenie strony skarżącej całością kosztów postępowania.

Co do prawa

44 W uzasadnieniu skargi strona skarżąca podnosi trzy zarzuty, z których pierwszy dotyczy uchybienia obowiązkowi staranności określonemu w art. 24 regulaminu pracowniczego oraz w art. 8 przepisów wewnętrznych, drugi naruszenia art. 59 ust. 5 regulaminu pracowniczego, trzeci zaś naruszenia art. 12 ust. 2 przepisów wewnętrznych.

W odniesieniu do zarzutu pierwszego, dotyczącego uchybienia obowiązkowi staranności określonemu w art. 24 regulaminu pracowniczego oraz w art. 8 przepisów wewnętrznych

Argumenty stron

45 Strona skarżąca zauważa, iż od roku 2006 zaczęła mieć problemy z komunikowaniem się ze swoimi kolegami, chociaż jej wydajność w pracy była w owym czasie nadal zadowalająca. W roku 2007 wszczęto w stosunku do niej procedurę usprawniającą. Wprawdzie sama skarżąca przyznaje, iż w momencie wszczęcia tego postępowania kierownik jej działu nie mógł wiedzieć, że zaobserwowane nienależyte wykonywanie obowiązków pracowniczych mogło być związane z przyczynami natury zdrowotnej, jednak bardzo konkretne sygnały świadczące o tym pojawiły się po jej przeniesieniu do działu X. Strona skarżąca powołuje się w tym zakresie na sprawozdanie z zebrania, które odbyło się w dniu 5 listopada 2008 r. z udziałem kierownika jej działu oraz jednego z zatrudnionych w nim administratorów.

46 Strona skarżąca przyznaje, iż nie potrafiła uznać istnienia problemów natury psychologicznej i odmawiała wszelkiej pomocy. Jednakże osobie cierpiącej na zaburzenie osobowości, takie jak rozpoznane przez lekarza psychiatrę, do którego zwróciła się o konsultację służba medyczna Parlamentu, bardzo trudno jest uznać istnienie choroby, ponieważ związane z nią zachowania są przez taką osobę uważane za naturalne i jedynie właściwe.

47 Tymczasem pierwszy oceniający pomimo tego wnioskował o jej zwolnienie. Strona skarżąca dodaje, że komitet w swojej opinii zwrócił uwagę na hipotezę, że napotykane przez nią trudności zawodowe mogły mieć przyczynę zdrowotną, i wezwał administrację do zweryfikowania tej hipotezy.

48 Strona skarżąca zauważa, iż zgodnie z art. 24 regulaminu pracowniczego administracja ma obowiązek zachowania staranności w stosunku do swoich pracowników. Według utrwalonego orzecznictwa obowiązek ten, wraz z zasadą dobrej administracji, oznaczają, że w przypadku gdy administracja rozstrzyga o sytuacji urzędnika, powinna uwzględnić wszystkie okoliczności mogące mieć wpływ na podejmowaną przez nią decyzję, a także powinna przy tej okazji wziąć pod uwagę nie tylko interes służby, lecz również interes urzędnika. W obliczu decyzji tak dużej wagi jak zwolnienie z powodu nienależytego wykonywania obowiązków pracowniczych obowiązek spoczywający na administracji wymaga tym większej staranności.

49 W rozpoznawanej sprawie oceniający, postanawiając nie informować natychmiast służby medycznej Parlamentu o problemach natury psychologicznej podejrzewanych u strony skarżącej po jej przeniesieniu do działu X, uchybił zdaniem strony skarżącej obowiązkowi staranności określonemu w art. 24 regulaminu pracowniczego oraz w art. 8 przepisów wewnętrznych, a szczególnie jego ust. 5. Nawet jeśli strona skarżąca nie chciała uznać istnienia tych problemów ani współpracować, w razie wątpliwości co do możliwej zdrowotnej przyczyny trudności, jakie skarżąca napotykała przy wykonywaniu swojej pracy, administracja powinna – ze względu na obowiązek staranności – zamknąć lub przynajmniej zawiesić postępowanie w przedmiocie nienależytego wykonywania obowiązków pracowniczych i zażądać od służby medycznej przeprowadzenia dodatkowych badań. Lekarz psychiatra, którego służba medyczna poprosiła o konsultację, w swojej opinii postawił diagnozę „zaburzenie osobowości typu chwiejnego”, co tym bardziej powinno było skłonić administrację do postąpienia w ten właśnie sposób.

50 Pismem z dnia 27 kwietnia 2010 r. strona skarżąca przekazała do sekretariatu Sądu raport sporządzony przez dr. H., lekarza psychiatrę, który po rozmowie i zbadaniu strony skarżącej w dniu 21 kwietnia 2010 r. stwierdził u niej charakterystyczne zaburzenie osobowości oraz podejrzenie dekompensacji psychotycznej. Opóźnienie w zgłoszeniu wniosku dowodowego strona skarżąca uzasadniła okolicznością, iż dr H., u którego na wizytę zapisywała się w styczniu 2010 r., miał wolny termin dopiero w dniu 21 kwietnia 2010 r.

51 Parlament na wstępie zwraca uwagę, iż powoływanie się na art. 24 regulaminu pracowniczego jest w rozpoznawanej sprawie bez znaczenia, ponieważ przepis ten nie dotyczy obowiązku staranności, lecz obowiązku służenia przez instytucję pomocą urzędnikom. Parlament uważa, iż w konsekwencji musi ustosunkować się jedynie do argumentów strony skarżącej związanych z podnoszonym naruszeniem art. 8 przepisów wewnętrznych.

52 W tym względzie Parlament zauważa, iż pogorszenie jakości pracy świadczonej przez stronę skarżącą, wynikające w szczególności z braku motywacji oraz chęci poprawnego wykonania powierzonych jej zadań, zaczęło się pojawiać po powołaniu jej na urzędnika na czas nieokreślony.

53 Asystentka socjalna, która na prośbę pracownika kadr DG ds. Tłumaczeń Pisemnych i Publikacji, odwiedziła stronę skarżącą w miejscu pracy we wrześniu 2008 r., nie stwierdziła szczególnych nieprawidłowości. Co więcej, strona skarżąca nie zareagowała pozytywnie czy konstruktywnie na propozycję pomocy oferowanej jej przez asystentkę socjalną.

54 Podobnie lekarz zakładowy Parlamentu, do którego skarżąca ostatecznie udała się w dniu 20 listopada 2008 r., również nie stwierdził anomalii z medycznego punktu widzenia i skierował ją do asystentki socjalnej.

55 Parlament podkreśla, iż pomimo wszystkich tych wysiłków instytucji, aby jej pomóc, strona skarżąca skarżyła się jeszcze, że zwierzchnicy nie rozumieją jej mentalności. Parlament dodaje, iż nie czuła się ona dobrze w wielokulturowym, międzynarodowym środowisku i wielokrotnie okazywała pewnego rodzaju pogardę w stosunku do Parlamentu, Unii oraz swojej pracy, prowadzącą wręcz do wyrażania chęci złożenia rezygnacji ze stanowiska.

56 Parlament uważa, iż art. 8 przepisów wewnętrznych został prawidłowo zastosowany w rozpoznawanej sprawie. W momencie bowiem wszczęcia procedury usprawniającej, tzn. w trakcie pierwszego spotkania przewidzianego w art. 7 przepisów wewnętrznych, które odbyło się w dniu 9 lipca 2007 r., ostatni oceniający stwierdził, że nie ma potrzeby zasięgania opinii służby medycznej, ponieważ nie zauważono u strony skarżącej sygnałów nienależytego wykonywania obowiązków pracowniczych, które można by przypisać przyczynom natury zdrowotnej. Sama strona skarżąca nie powoływała się zresztą na względy zdrowotne. W związku z czym ostatni oceniający działał w sposób w pełni zgodny z art. 8 ust. 1 przepisów wewnętrznych.

57 Ponadto lekarz psychiatra, przez służbę medyczną w sierpniu 2009 r. proszony o konsultację, po zbadaniu strony skarżącej stwierdził wyraźnie brak jakiegokolwiek splątania. W tych okolicznościach tego rodzaju rozpoznanie wcale nie wykluczało, że administracja miała prawo uznać, iż nienależyte wykonywanie obowiązków pracowniczych przez stronę skarżącą nie ma źródła natury zdrowotnej. W każdym razie raport tego lekarza nie wykazał istnienia związku między zaburzeniem osobowości, które stwierdził u strony skarżącej, a nienależytym wykonywaniem przez nią obowiązków pracowniczych. Parlament uważa, iż mógł z tego wywnioskować, że nawet przy rozpoznanym zaburzeniu osobowości strona skarżąca jest w stanie prawidłowo wykonywać swoją pracę.

58 Parlament dodaje, iż błędy popełniane przez stronę skarżącą przy wykonywaniu jej obowiązków były na tyle poważne i częste, że przeszkadzały w prawidłowym funkcjonowaniu działu. Jej obraźliwe zachowania w stosunku do członków zespołu, a w szczególności kategoryczna odmowa pracy z kolegami określonej narodowości lub pochodzenia etnicznego, uniemożliwiały jakąkolwiek współpracę.

59 Parlament nie zgadza się z interpretacją nadaną sprawozdaniu z zebrania z dnia 5 listopada 2008 r., o którym mowa w pkt 24 powyżej. W trakcie tego zebrania jedynie zasugerowano, by dokładniej przyjrzeć się pracy oraz zachowaniu strony skarżącej w miejscu pracy, a także zwrócić uwagę na każdy szczegół, który może pomóc ostatniemu oceniającemu w podjęciu decyzji co do przyszłości zawodowej strony skarżącej. Podkreślono również, że podjęto wszelkie możliwe wysiłki, żeby w razie potrzeby zaoferować stronie skarżącej pomoc psychologiczną, lecz ta stale zaprzeczała, jakoby miała problemy psychiczne, i odrzucała wszelką pomoc. Według Parlamentu ze sprawozdania z tego zebrania wcale nie wynika, żeby przy tej okazji przyznano, by przyczyny natury zdrowotnej mogły być źródłem problemów zawodowych przeżywanych przez stronę skarżącą po powołaniu jej na urzędnika na czas nieokreślony i by „potrzebowała [ona] pomocy psychologicznej”.

60 Parlament podaje w wątpliwość twierdzenie strony skarżącej, jakoby nie potrafiła przyznać, że ma problemy natury psychologicznej, ponieważ według lekarza zakładowego Parlamentu była leczona przez lekarza psychiatrę, zatem musiała być świadoma faktu, iż ma problemy psychiatryczne, o których mogła poinformować w toku procedury usprawniającej.

61 Na koniec Parlament kwestionuje znaczenie opinii komitetu. Parlament podkreśla, że komitet nie składa się z lekarzy, a jego opinia została wydana w dniu 14 maja 2009 r. Tymczasem w maju 2009 r. organ powołujący mógł opierać się na ustaleniach lekarza zakładowego Parlamentu sformułowanych kilka miesięcy wcześniej, w listopadzie 2008 r., po przeprowadzonym w tamtym czasie badaniu strony skarżącej – według zaś tych ustaleń brak było anomalii z medycznego punktu widzenia.

Ocena Sądu

62 Strona skarżąca utrzymuje co do istoty, iż przez kontynuowanie postępowania w przedmiocie nienależytego wykonywania obowiązków pracowniczych aż do wydania zaskarżonej decyzji, podczas gdy wiele sygnałów pozwalało wykryć w toku tego postępowania, że jej problemy zawodowe mogą mieć przyczynę zdrowotną, Parlament uchybił obowiązkowi staranności określonemu w art. 24

regulaminu pracowniczego oraz w art. 8 przepisów wewnętrznych. Strona skarżąca precyzuje, iż obowiązek staranności w odniesieniu do urzędnika, u którego wykryto oznaki zaburzeń psychicznych, nakłada na administrację obowiązek skontaktowania się z lekarzem.

63 W tym względzie zarzut pierwszy podniesiony przez stronę skarżącą należy rozumieć w ten sposób, że dotyczy w głównej mierze uchybienia obowiązkowi staranności w kształcie określonym w szczególności w art. 8 przepisów wewnętrznych, nie ma więc konieczności rozważania, jaki jest zakres obowiązku służenia pomocą urzędnikom na podstawie właśnie art. 24 regulaminu pracowniczego.

64 Na wstępie należy przypomnieć, iż pojęcie obowiązku staranności ze strony administracji, rozwinięte w orzecznictwie, odzwierciedla równowagę wzajemnych praw i obowiązków w stosunkach między organem publicznym a pracownikami służby publicznej, ustanowionych w regulaminie pracowniczym. Równowaga ta wymaga w szczególności, by w przypadku gdy administracja rozstrzyga o sytuacji urzędnika, uwzględniła wszystkie okoliczności mogące mieć wpływ na podejmowaną przez nią decyzję, biorąc przy tej okazji pod uwagę nie tylko interes instytucji, lecz również interes danego urzędnika (wyroki Trybunału: z dnia 28 maja 1980 r. w sprawach połączonych 33/79 i 75/79 Kuhner przeciwko Komisji, Rec. s. 1677, pkt 22; z dnia 29 czerwca 1994 r. w sprawie C-298/93 P Klinke przeciwko Trybunałowi Sprawiedliwości, Rec. s. I-3009, pkt 38).

65 W sytuacji gdy istnieje wątpliwość co do zdrowotnej przyczyny trudności, jakie napotyka urzędnik przy wykonywaniu powierzonych mu zadań, obowiązek staranności wymaga od administracji dołożenia należytych starań w celu usunięcia wątpliwości, zanim zostanie wydana decyzja o zwolnieniu tego urzędnika (zob. analogicznie wyrok Sądu Pierwszej Instancji z dnia 26 lutego 2003 r. w sprawie T-145/01 Latino przeciwko Komisji, RecFP s. I-A-59, II-337, pkt 93).

66 Wymóg ten został uwzględniony w samych przepisach wewnętrznych, ponieważ art. 8 tych przepisów przewiduje, że w niektórych okolicznościach ostatni oceniający ma obowiązek zwrócić się do służby medycznej Parlamentu, jeżeli wiadomo mu o okolicznościach, z których może wynikać, że zachowanie zarzucane urzędnikowi może mieć przyczyny zdrowotne.

67 Ponadto zadania, jakie na administrację nakłada obowiązek staranności, są znacznie większe, jeśli ma się do czynienia ze szczególną sytuacją urzędnika, co do którego istnieją wątpliwości w kwestii jego zdrowia psychicznego, a w konsekwencji jego zdolności do odpowiedniej obrony jego własnych interesów (zob. podobnie wyrok Sądu z dnia 13 grudnia 2006 r. w sprawie F-17/05 de Brito Sequeira Carvalho przeciwko Komisji, Zb.Orz.SP s. I-A-1-149, II-A-1-577, pkt 72). Odnosi się to tym bardziej do sytuacji, gdzie – jak w rozpoznawanej sprawie – danemu urzędnikowi grozi zwolnienie z pracy, a więc znajduje się on w trudnym położeniu.

68 W rozpoznawanej sprawie ze sprawozdania z zebrania z dnia 5 listopada 2008 r. dotyczącego integracji strony skarżącej w zespole działu X, przekazanego zarówno kierownikowi biura, jak i dyrektorowi generalnemu, wynika, że strona skarżąca wykazywała dobrą wolę, lecz miała problemy z komunikowaniem się ze swoimi kolegami, że ze względu na swoje zachowanie była w tym zespole odizolowana, a kierownik działu obawiał się, że takie zachowanie może w dłuższym czasie pogorszyć atmosferę w całym zespole. W sprawozdaniu tym zostało także powiedziane, iż podjęto wszelkie wysiłki w celu zaoferowania stronie skarżącej – w razie potrzeby – wsparcia psychologicznego ze strony lekarza lub pracownika socjalnego, ale strona skarżąca zaprzeczała, jakoby miała problemy, i odrzucała wszelką pomoc.

69 Ponadto wniosek o zwolnienie strony skarżącej został zaopiniowany przez komitet. W opinii wydanej w dniu 14 maja 2009 r. komitet stwierdził, iż strona skarżąca nie jest w stanie wykonywać w sposób zadowalający zadań służbowych, które należą do jej obowiązków, ani pracować w środowisku wielokulturowym, takim jakie występuje w Parlamencie. Stwierdził również, że administracja powinna zbadać, czy nieprzystosowanie zawodowe strony skarżącej nie wynika ze względów zdrowotnych. Na koniec poparł wniosek o zwolnienie, pod warunkiem że zostanie wykazane, iż nieprzystosowanie

zawodowe strony skarżącej nie może wynikać z przyczyn zdrowotnych lub jeśli strona skarżąca odmówi poddania się badaniom lekarskim niezbędnym do wykluczenia zdrowotnej przyczyny jej problemów zawodowych.

70 Należy stwierdzić, iż duża część treści opinii komitetu jest poświęcona kwestii ewentualnego związku między trudnościami zawodowymi strony skarżącej a stanem jej zdrowia psychicznego.

71 Na przykład komitet zaznaczył w opinii, że niektóre osoby, które pracowały ze stroną skarżącą, poinformowały go, iż mają wątpliwości co do stanu jej umysłu, sam zaś komitet wysłuchując strony skarżącej odniósł wyraźne wrażenie, iż znajduje się ona w niestabilnym lub zaburzonym stanie psychicznym.

72 Komitet zaznaczył również w swojej opinii, iż przeprowadzone przez niego przesłuchania wykazały, że przełożeni strony skarżącej są zgodni w swoich opiniach w kwestii, iż krótko po powołaniu na urzędnika na czas nieokreślony zaczęła ona przejawiać dziwne zachowania, przy czym jej zachowanie obejmowało między innymi okresowe występowanie postawy antyspołecznej w stosunku do kolegów, odmawianie wykonywania zadań należących do jej obowiązków bez wyraźnego uzasadnienia lub z dziwacznych powodów czy wreszcie niestosowne wybuchy śmiechu.

73 Co więcej, w opinii komitetu zwrócono uwagę na kilka okoliczności: w sierpniu 2008 r. DG ds. Tłumaczeń Pisemnych i Publikacji skontaktowała się ze służbą medyczną Parlamentu, która zaproponowała stronie skarżącej wizytę w celu zbadania „oznak ewentualnej depresji", które stwierdziła już w grudniu 2006 r., ale strona skarżąca nie odpowiedziała na wezwanie; DG ds. Tłumaczeń Pisemnych i Publikacji poprosiła wówczas o interwencję służbę socjalną Parlamentu, która z kolei spotkała się z odmową strony skarżącej. Z akt sprawy wynika również, że w okresie kiedy strona skarżąca pracowała w dziale X, tj. pod koniec 2008 r., zaproponowano jej pomoc psychologiczną ze strony lekarza, ale odrzuciła ona wszelką pomoc.

74 Niewątpliwie administracja powinna dopilnować, żeby urzędnicy lub inni pracownicy nie powoływali się na prawa, jakie zapewnia im regulamin pracowniczy, zwłaszcza z tytułu zabezpieczeń na wypadek inwalidztwa, w sposób naruszający prawo lub noszący znamiona nadużycia.

75 Jednakże w świetle powyższych ustaleń należy stwierdzić, iż od końca 2008 r., a przynajmniej w maju 2009 r., kiedy komitet wydał opinię, administracja dysponowała wystarczającą ilością informacji pozwalających przypuszczać, że zachowanie zarzucane stronie skarżącej może wynikać z przyczyn natury zdrowotnej. W takich okolicznościach administracja miała obowiązek przed wydaniem zaskarżonej decyzji dołożyć należytych starań, aby upewnić się, czy jest tak rzeczywiście.

76 Tymczasem Parlament ogranicza się do twierdzenia – w ramach swojej obrony – że w momencie gdy zaskarżona decyzja została wydana, administracja dysponowała informacjami pozwalającymi jej uznać, że trudności zawodowe strony skarżącej nie miały przyczyny zdrowotnej.

77 Parlament powołuje się co najwyżej na ocenę swojej asystentki socjalnej, przedstawionej na podstawie wizyty złożonej we wrześniu 2008 r. w miejscu pracy strony skarżącej, oraz ocenę swojego lekarza zakładowego, który podczas wizyty w dniu 20 listopada 2008 r. nie stwierdził żadnej anomalii natury zdrowotnej.

78 Jednakże ocena asystentki socjalnej, która nie posiada niezbędnych kwalifikacji medycznych, nie może pozwolić administracji na rozwianie wszelkich wątpliwości co do zdrowotnej przyczyny trudności zawodowych występujących u jednego z jej pracowników.

79 Jeśli chodzi o „badanie" przeprowadzone przez lekarza zakładowego Parlamentu w dniu 20 listopada 2008 r., jedynym dowodem znajdującym się w aktach sprawy dotyczącym tego „badania" jest wiadomość elektroniczna z dnia 27 października 2009 r., w której stwierdzono:

„Odbyłem tę rozmowę [ze stroną skarżącą] w obecności asystentki socjalnej, aby rozszerzyć wywiad również na aspekty socjalne, z którymi [strona skarżąca] mogła się zetknąć. Nic szczególnego [nie] wydarzyło się w trakcie spotkania".

80 Otóż z tej wiadomości nie wynika, żeby lekarz zakładowy Parlamentu, który zresztą nie jest psychiatrą, w następstwie tego spotkania postawił diagnozę lub wyciągnął w jej wyniku wnioski co do ewentualnej zdrowotnej przyczyny trudności zawodowych napotykanych przez stronę skarżącą; w istocie lekarz zakładowy ograniczył się do poinformowania o przebiegu spotkania oraz niewystąpieniu przy tej okazji żadnego incydentu.

81 Informacje, na które powołuje się Parlament, nie wydają się więc w wystarczającym stopniu przekonujące.

82 Przede wszystkim Parlament nie przestawił żadnego działania administracji podjętego w okresie od momentu zapoznania się z opinią komitetu do wydania zaskarżonej decyzji.

83 Tymczasem na tym etapie postępowania wydają się konieczne zwłaszcza działania mające na celu ustalenie, czy trudności zawodowe strony skarżącej miały przyczynę zdrowotną, ponieważ to właśnie zalecił komitet, który miał okazję dogłębnie zbadać sytuację strony skarżącej, i wyraźnie wskazywał na możliwość związku między jej trudnościami zawodowymi a stanem zdrowia psychicznego.

84 Co więcej, w świetle opinii komitetu wielokrotne odrzucanie przez stronę skarżącą wszelkich propozycji pomocy mogło – w rozpoznawanej sprawie – zostać rozsądnie zinterpretowane przez administrację jako ewentualna odmowa rozważenia przez stronę skarżącą możliwości, że cierpi na zaburzenia umysłowe, a więc jako oznaka, że ze względu na stan zdrowia nie jest w stanie w odpowiedni sposób bronić swoich własnych interesów. Okoliczność, iż była leczona psychiatrycznie – która wcale nie dowodzi, że strona skarżąca była w stanie uznać istnienie swoich zaburzeń psychicznych – raczej uzasadnia konieczność wykazania się przez Parlament większą roztropnością.

85 Jak zostało powiedziane powyżej, jeżeli urzędnik nie jest zdolny działać we własnym interesie ani zdać sobie sprawy z samego istnienia jego choroby, taka sytuacja może w niektórych przypadkach pociągać za sobą obowiązek po stronie instytucji, tym bardziej w przypadku, gdy – jak w rozpoznawanej sprawie – danemu urzędnikowi grozi zwolnienie z pracy, a więc znajduje się on w trudnym położeniu. W konsekwencji w tych szczególnych okolicznościach administracja powinna była wywrzeć nacisk, aby strona skarżąca zgodziła się poddać dodatkowym badaniom lekarskim, w szczególności powołując się na prawo instytucji skierowania urzędnika na badanie lekarskie przez lekarza zakładowego, na podstawie art. 59 ust. 5 regulaminu pracowniczego, który umożliwia skierowanie urzędnika z urzędu na zwolnienie chorobowe, jeżeli jego stan zdrowia tego wymaga.

86 Tymczasem Parlament nie wykazał – ani nawet nie twierdzi – by w tych szczególnych okolicznościach przypomnianych w punkcie poprzednim zostały podjęte, po zapoznaniu się z opinią komitetu, konkretne starania w celu przekonania strony skarżącej do poddania się badaniu lekarskiemu. Zaskarżona decyzja przemilcza zresztą tę kwestię, pomimo opinii komitetu, i nie przedstawia żadnego powodu uzasadniającego brak jakiegokolwiek medycznego dochodzenia.

87 Ten brak staranności w stosunku do strony skarżącej jest tym bardziej niewytłumaczalny, że kiedy już zaskarżona decyzja była wydana w sierpniu 2009 r. Parlament – za pośrednictwem jego służby medycznej, po tym jak zwróciła się do niej strona skarżąca – nie wahał się zlecić lekarzowi psychiatrze badania strony skarżącej. Ta ostatnia decyzja Parlamentu, podjęta zaledwie w miesiąc po zaskarżonej

decyzji, potwierdza, iż istniała konieczność zlecenia zbadania strony skarżącej przez lekarza specjalistę iw konsekwencji wykazuje nieprawidłowości w postępowaniu, które doprowadziło do spornego zwolnienia.

88 Otóż takie badanie lekarskie strony skarżącej powinno było się odbyć przed wydaniem planowanej decyzji o zwolnieniu, która mogłaby ewentualnie być uzasadniona, gdyby lekarz poproszony o konsultację rzeczywiście stwierdził brak jakichkolwiek przyczyn zdrowotnych mogących stanowić źródło zachowania zarzucanego stronie skarżącej.

89 Mając na uwadze całość powyższych rozważań, bez potrzeby rozstrzygania kwestii dopuszczalności wniosku dowodowego przekazanego przez stronę skarżącą w dniu 27 kwietnia 2010 r., należy stwierdzić, iż Parlament nie dołożył należytych starań w celu usunięcia wątpliwości istniejących w kwestii zdrowotnej przyczyny trudności zawodowych strony skarżącej i tym samym uchybił obowiązkowi staranności, a zatem naruszył art. 8 przepisów wewnętrznych.

90 W związku z tym bez potrzeby badania pozostałych zarzutów podniesionych przez stronę skarżącą, należy uwzględnić zarzut pierwszy, a w konsekwencji stwierdzić nieważność zaskarżonej decyzji.

W przedmiocie roszczenia odszkodowawczego

91 Strona skarżąca żąda tytułem zadośćuczynienia za krzywdę, jakiej według niej doznała, zapłaty kwoty 15 000 EUR.

92 Parlament podkreśla, że strona skarżąca w żaden sposób nie sprecyzowała, na czym polega odniesiona przez nią szkoda, i uważa w konsekwencji, że jej żądanie jest niedopuszczalne.

93 Pomocniczo Parlament wskazuje, iż strona skarżąca nie przedstawiła dowodu bezprawności zarzucanych mu działań.

94 Jeśli o to chodzi, to trudno byłoby zaprzeczyć, że bezprawne działanie Parlamentu, stwierdzone w pkt 87 powyżej, wyrządziło krzywdę stronie skarżącej.

95 Jednakże stwierdzenie nieważności, które działa ab initio, aktu obciążonego wadą niezgodności z prawem, może samo w sobie stanowić adekwatne i co do zasady wystarczające naprawienie każdej krzywdy, jaką taki akt mógł spowodować (wyrok Trybunału z dnia 9 lipca 1987 r. w sprawach połączonych 44/85, 77/85, 294/85 i 295/85 Hochbaum i Rawes przeciwko Komisji, Rec. s. 3259, pkt 22; wyroki Sądu Pierwszej Instancji: z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie T-116/03 Montalto przeciwko Radzie, Zb.Orz.SP s. I-A-339, II-1541, pkt 127; z dnia 6 czerwca 2006 r. w sprawie T-10/02 Girardot przeciwko Komisji, Zb.Orz.SP s. I-A-2-129, II-A-2-609, pkt 131; wyrok Sądu z dnia 8 maja 2008 r. w sprawie F-6/07 Suvikas przeciwko Radzie, Zb.Orz.SP s. I-A-1-151, II-A-1-819, pkt 151), chyba że strona skarżąca wykaże, iż doznała krzywdy niezależnej od bezprawności stanowiącej podstawę stwierdzenia nieważności i niemożliwej do naprawienia w pełni przez stwierdzenie nieważności aktu (zob. podobnie wyrok Trybunału z dnia 7 lutego 1990 r. w sprawie C-343/87 Culin przeciwko Komisji, Rec. s. I-225, pkt 27, 28).

96 W rozpoznawanej sprawie strona skarżąca mogła doznać poczucia niesprawiedliwości, frustracji czy braku bezpieczeństwa, ale ta krzywda została naprawiona w sposób adekwatny i wystarczający przez stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji, która była jej przyczyną.

97 W związku z tym należy oddalić roszczenie odszkodowawcze.

W przedmiocie kosztów

98 Zgodnie z art. 87 § 1 regulaminu postępowania, z zastrzeżeniem innych przepisów rozdziału ósmego tytułu drugiego wspomnianego regulaminu, kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Na podstawie art. 87 § 2, jeżeli wymagają tego względy słuszności, Sąd może zdecydować, że strona przegrywająca sprawę zostanie obciążona tylko częścią kosztów, a nawet że nie zostanie nimi obciążona w ogóle.

99 Z uzasadnienia niniejszego wyroku wynika, że Parlament co do zasady sprawę przegrał. Ponadto strona skarżąca wyraźnie podniosła żądanie obciążenia Parlamentu kosztami postępowania. Ponieważ okoliczności sprawy nie uzasadniają zastosowania przepisów art. 87 § 2 regulaminu postępowania, należy obciążyć Parlament całością kosztów postępowania.

Z powyższych względów

SĄD DO SPRAW SŁUŻBY PUBLICZNEJ

(druga izba)

orzeka, co następuje:

1) Stwierdza się nieważność decyzji Parlamentu Europejskiego z dnia 6 lipca 2009 r. o zwolnieniu U.

2) W pozostałym zakresie skarga zostaje oddalona.

3) Parlament zostaje obciążony całością kosztów postępowania.

Tagaras Van Raepenbusch Rofes i Pujol

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 28 października 2010 r.

Sekretarz
W. Hakenberg

Prezes
H. Tagaras